

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติด*

APPLICATION OF GOOD GOVERNANCE IN THE ADMINISTRATION OF DRUG ADDICT REHABILITATION SYSTEM

วรวุฒิ องค์กรนำวัฒน์¹, สถิตย์ นิยมญาติ², กมลพร กัลยาณมิตร³ และ ทศนีย์ ลักษณะนิพนธ์⁴

Worawut Ongthanawat¹, Satit Niyomyaht², Kamolporn Kalyanamitra³ and Tassanee Lakkanapichonchat⁴

¹⁻⁴คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{1,3} Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding author E-mail: kramonporn@hotmail.com

Received 7 April 2023; Revised 6 August 2023; Accepted 25 August 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และ 3) ศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้บริหารงาน ผู้ปฏิบัติงาน นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปความแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านกฎหมายและระเบียบ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านการบูรณาการความร่วมมือ และด้าน

* วรวุฒิ องค์กรนำวัฒน์, สถิตย์ นิยมญาติ, กมลพร กัลยาณมิตร และ ทศนีย์ ลักษณะนิพนธ์. (2566). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(4), 1-17. Worawut Ongthanawat, Satit Niyomyaht, Kamolporn Kalyanamitra and Tassanee Lakkanapichonchat. (2023). Application of Good Governance in the Administration of Drug Addict Rehabilitation System.

Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(4), 1-17.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

การมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดมี 3 ประการ คือ ปัญหาบุคลากร ปัญหาความร่วมมือ ปัญหาโครงสร้างและวิธีการทำงานของระบบราชการ และ 3) แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด พบว่า ต้องมีการส่งเสริมความเข้าใจเรื่องความรู้หลักธรรมาภิบาล กำหนดเป็นนโยบายให้ชัดเจน พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กรอบของหลักธรรมาภิบาล ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรการและแนวทางในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน บูรณาการการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ระบบบำบัดฟื้นฟู, ยาเสพติด

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the application of good governance in the administration of drug addict rehabilitation system, (2) to study the problems and obstacles in the application of good governance in the administration of drug addict rehabilitation system, and (3) to study the guidelines of good governance in the administration of drug addict rehabilitation system. The research model was qualitative. The study was conducted from 20 key informants, namely: administrators, practitioners. Academics, experts, related departments. The tools used in the study were interview. Data were collected by in-depth interviews. The data were analyzed by descriptive summary.

The research results found that (1) the application of good governance in the administration of drug addict rehabilitation system consisted of 7 aspects, namely: policies, laws and regulations, budgets, materials, personnel, and integration of cooperation., (2) the problems and obstacles in the application of good governance in the administration of drug addict rehabilitation system

were 3 sides, namely: personnel problems, cooperation problems, problems with the structure and working methods of the bureaucracy, and (3) the guidelines of good governance in the administration of drug addict rehabilitation system was a clear policy, develop the operational potential of personnel for operational efficiency, executives conduct themselves within the framework of good governance, streamline work processes for efficiency, the measures and guidelines to prevent corruption, integration of work with various related sectors and to promote public participation in the administration of drug addict rehabilitation system.

Keywords: Good Governance, Drug Addict, Rehabilitation System

บทนำ

“ยาเสพติด” หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2560) เมื่อพิจารณาคดียาเสพติดตลอดปี 2563 ผลจับกุมมีทั้งสิ้น 147,569 คดี ผู้ต้องหา 152,707 คน ของกลางยาบ้า 371.35 ล้านเม็ด ไอซ์ 25,129 กิโลกรัม เฮโรอีน 1,873 กิโลกรัม กัญชา 42,995 กิโลกรัม คีตามีน 1,929 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี (ยาอี) 487,650 เม็ด โคเคน 36 กิโลกรัม และ พืชกระท่อม 83,326 กิโลกรัม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2563)

ภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยยกให้เป็นวาระสำคัญ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง และกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564) อย่างไรก็ตาม ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ถูกดำเนินคดีทุกคนนอกจากจะได้รับโทษตามกฎหมายแล้ว รัฐบาลยังมีนโยบายให้โอกาสผู้เสพและ/หรือผู้ติดยาเสพติดทุกรายได้เข้ารับการรักษาบำบัดฟื้นฟูที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตามประกาศคณะรักษา

ความสงบแห่งชาติที่ 108/2557 ที่ได้ให้โอกาสผู้เสียหายเสพติดเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู (กระทรวงยุติธรรม, 2561) จากระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสต.) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีผู้เข้ารับการบำบัดในโรงพยาบาลโดยปี 2562 จำนวน 263,834 ราย ปี 2563 จำนวน 222,627 ราย และปี 2564 จำนวน 179,619 ราย มีแนวโน้มลดลงตามลำดับ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564)

การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ และความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารจัดการองค์กรในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรในภาครัฐหรือภาคเอกชน” (เสถียร เศรษฐสิทธิ์, 2559) การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็นลง มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการและมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (พระครูวิมลภาณ รัชตมงคลชล, 2561) ส่วนราชการทุกหน่วยงานควรตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ข้าราชการที่ดีควรมีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น (ศราวดี ดาวกรงแก้ว, 2564)

ด้วยที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด” เพื่อสะท้อนข้อมูลไปยังรัฐบาลและผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปปรับใช้ในการบริหารจัดการการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยนี้ จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 คน ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน ผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงและครอบคลุมประเด็นศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ผู้วิจัยค้นคว้าจาก (1) แหล่งหนังสือ บทความทางวิชาการ รายงานทางวิชาการ งานวิจัย (2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต

3.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งสิ้น 20 คน

3.3 การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตสภาพการบริหารจัดการกระบวนการ วิธีการทำงาน สภาพแวดล้อมการปฏิบัติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นโดยใช้วิธีการ

วิเคราะห์ ติความ ประมวลผล สรุปผล ตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการสรุปพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

จากการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด มีข้อค้นพบในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านนโยบาย พบว่า การกำหนดนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติจะคำนึงถึงประชาชน สังคม และประเทศชาติเป็นสำคัญ ดังนั้นในการกำหนดนโยบาย จึงได้เปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย อาทิ การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และการร่วมตัดสินใจ ซึ่งนโยบายที่กำหนดจะทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน นอกจากนี้ยังสร้างกลไกในการติดตามและประเมินผลนโยบายเพื่อทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และค้นหาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน เพื่อปรับแก้ไขต่อไป จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านนโยบาย ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส

1.2 ด้านกฎหมายและระเบียบ พบว่า กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนด จะคำนึงถึงความยุติธรรม ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ติดยาเสพติดอยู่เสมอ มีการฝึกอบรมความรู้เรื่องกฎหมาย และระเบียบให้แก่บุคลากร เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์ในการลงโทษบุคลากรที่ทุจริตคอร์รัปชัน จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านกฎหมายและระเบียบ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม

1.3 ด้านงบประมาณ พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อบริหารจัดการอย่างเพียงพอ เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ระบบบริหารการเงินมีความรัดกุมและมีประสิทธิภาพ การใช้จ่าย

งบประมาณถือปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ และคำนึงถึงความคุ้มค่า รวมทั้งมีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน กำกับ ติดตาม มีการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องที่เกิดจากการบริหารงบประมาณ และมีการเผยแพร่ทั้งข้อมูลทางการเงินแก่ สาธารณชนเพื่อความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นพื้ผู้ติดยาเสพติด ด้านงบประมาณ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 5 หลัก คือ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม

1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า การดำเนินการในการจัดซื้อจัดหาเพื่อให้ได้วัสดุอุปกรณ์มาใช้นั้นมีการวางแผนและการดำเนินการอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม มีการกำกับดูแลและบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีการรณรงค์ให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ในองค์กรอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าสูงสุด ฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบว่าการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุเป็นไปโดยถูกต้อง โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อการดำเนินการอย่างโปร่งใส จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นพื้ผู้ติดยาเสพติด ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 5 หลัก คือ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม

1.5 ด้านบุคลากร พบว่า มีการบริหารจัดการอัตรากำลังให้มีเพียงพอต่อภารกิจ สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีเพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์สำหรับทำงานที่เพียงพอและเหมาะสม พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติที่ดี มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และมาตรการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นพื้ผู้ติดยาเสพติด ด้านบุคลากร ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 5 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ

1.6 ด้านการบูรณาการความร่วมมือ พบว่า มีการสร้างเครือข่ายเพื่อทำให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม โดยกำหนดเป็นแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานให้รวดเร็วขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงาน เคารพและเข้าใจความแตกต่างซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านการบูรณาการความร่วมมือ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส

1.7. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในหลายมิติทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ การกำหนดนโยบาย เป็นภาคีเครือข่าย การตรวจสอบการปฏิบัติราชการ ฯลฯ ลักษณะของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น เสนอข้อเสนอนะ การตัดสินใจ และการแจ้งเบาะแส เป็นต้น โดยมีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเพื่อชี้แจงรายละเอียดและให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติงาน จากการสรุปผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักนิติธรรม

2. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด พบว่าปัญหาและอุปสรรค มี 3 ประเด็น คือ

2.1 ปัญหาบุคลากร ผู้บริหารและบุคลากร ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติงาน ทั้งยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานไม่ถูกต้องและเหมาะสม

2.2 ปัญหาความร่วมมือ บุคลากร และประชาชน ไม่ยอมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน ทำให้การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลเกิดได้ค่อนข้างยาก

2.3 ปัญหาโครงสร้างและวิธีการทำงานของระบบราชการ ขั้นตอนการทำงานแบบระบบราชการมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ยึดมั่นในหลักการและถือปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบ

และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ทำให้บรรยากาศของการทำงานไม่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังยึดอยู่กับระบบอุปถัมภ์ค่อนข้างสูง มีการแทรกแซงทางการเมือง ซึ่งขัดแย้งกับหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอ และขาดแคลนอัตรากำลัง ทำให้บุคลากรแบกรับภาระงานที่มาก จึงไม่มีเวลามาสนใจเรื่องหลักธรรมาภิบาลมากนัก

3. การศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

สำหรับแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด พบว่า (1) ต้องมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้หลักธรรมาภิบาล เช่น การฝึกอบรม จัดทำสื่อรณรงค์ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง (2) กำหนดเป็นนโยบายให้ชัดเจนให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน โดยกำหนดกรอบตัวชี้วัดธรรมาภิบาลเป็นตัวชี้วัดภาคบังคับ เพื่อให้ทุกหน่วยงานนำไปปฏิบัติ (3) พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น เช่น อบรมความรู้ในเรื่องกฎหมาย และระเบียบวิธีปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น (4) ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กรอบของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแบบอย่างและแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร (5) กำหนดนโยบายมาตรการ และกฎระเบียบต่าง ๆ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ (6) ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสม มีการจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน (7) มีมาตรการ และแนวทางในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งการเฝ้าระวัง การตรวจสอบ และการแจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้อง (8) บูรณาการการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (9) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ในหลากหลายช่องทาง และทำให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ดังนี้

1.1 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านนโยบาย ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร และโชติกา แก่นธिया (2562) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อนโยบายสาธารณะ ผลการศึกษาพบว่า ภาคประชาชนมีโอกาสได้มีการเสนอความต้องการในฐานะพลเมืองของประเทศหรือผู้เสียภาษีให้กับประเทศย่อมจะมีสิทธิ และเสรีภาพในการร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อการวางแผน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น ๆ รวมถึงของโครงการต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งหลักการที่เห็นได้เด่นชัดมากที่สุดก็คือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การมีความสามารถ และการมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมรับฟังปัญหาต่าง ๆ ทั้งสามอย่างนี้เป็นจุดชนวนหลักในการส่งเสริมภาคประชาชนในการออกความคิดเห็นต่อระบบการบริหารกิจการนโยบายสาธารณะ ปรับปรุงภาระงานต่าง ๆ ให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านกฎหมายและระเบียบ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณี วรภัทร์ และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง นโยบายและมาตรการทางกฎหมายในการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดจะต้องพิจารณาถึงหลักการดำเนินคดีอาญาที่เป็นธรรม (Fair Trial) หลักการสิทธิมนุษยชน หลักการคุ้มครองสังคม หลักป้องกันปัญหาเสพติด โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคประชาสังคม โดยการสร้างความเข้มแข็งให้สังคม โดยต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานที่ทำงาน ในการป้องกันปัญหาเสพติด รวมถึงรัฐบาลต้องสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลไกประชาสังคมขึ้นมาเพื่อรองรับการทำงานด้านการป้องกันและ

แก้ไขปัญหา ยาเสพติด อย่างมีบูรณาการเพื่อนำไปสู่ความเป็นอิสระจากปัญหายาเสพติด (Drug Liberalization)

1.3 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านงบประมาณ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 5 หลัก คือ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชภา คุณพระเนตร และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง การสร้างธรรมาภิบาลในกระบวนการงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสร้างธรรมาภิบาลในกระบวนการงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ควรประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการมีหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ในกระบวนการงบประมาณ กลยุทธ์ที่ 2 มหานครตามหลักความโปร่งใส ไร้มลทิน กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างผลก่อดันหลักการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กลยุทธ์ที่ 4 ขับเคลื่อน หลักความรับผิดชอบและกลยุทธ์ที่ 5 งบประมาณตามหลักความคุ้มค่า

1.4 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 5 หลัก คือ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร วงศ์แผด และวารภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร (2560) ศึกษาเรื่อง ตัวแบบการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลเมือง ในจังหวัดท่องเที่ยวอันดามัน ผลการศึกษาพบว่า (1) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลเมือง ในจังหวัดท่องเที่ยวอันดามันในปัจจุบัน ด้านหลักนิติธรรม การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎระเบียบ การมอบหมายงาน หลักคุณธรรม ใช้หลักความเสมอภาค มีการกระจายการพัฒนา อย่างทั่วถึง หลักความโปร่งใส ได้จัดตั้งผู้นำชุมชนมาเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนา มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้การวางแผนการปฏิบัติงาน หลักความรับผิดชอบต่อปัญหา อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า จัดสรรใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีคุณภาพ

1.5 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านบุคลากร ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 5 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดประวิทย์ วรธมโม และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับการบริหารงานภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานขององค์กร ด้วยหลักธรรมาภิบาล

ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ครีธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่ โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความ เจริญก้าวหน้าของประเทศ หากประชาชนจะมีความไว้วางใจข้าราชการ ข้าราชการต้องมี คุณธรรม มีเมตตา มีสมรรถนะ และมีพฤติกรรมสม่ำเสมอ ดังนั้น หากความไว้วางใจที่พลเมือง มีต่อรัฐบาล ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ หรือข้าราชการระดับสูง ย่อมสะท้อนถึงความมีธรรมาภิ บาลในระดับที่สูงของสังคมหรือรัฐนั้น

1.6 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้าน การบูรณาการความร่วมมือ ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลีรัตน์ แสงไชย (2561) ศึกษาเรื่อง กระบวนการบำบัดผู้เสพยาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการคืนคน (เคย) ดี สู่การเป็นคนดีอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่ การดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการบำบัดผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟู สมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด ณ ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ชุมชนและครอบครัวถือเป็นผู้ดำเนินงานหลักที่ส่งผลทำให้กระบวนการบำบัดฟื้นฟูประสบ ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

1.7 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ 4 หลัก คือ หลักความ รับผิดชอบต่อ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักนิติธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวรรณ ตติยนันท์พร (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการ ป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและรักษา ยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) สร้างการมีส่วนร่วมของ ครอบครัวและชุมชน (2) วางแผนการดำเนินงาน (3) ปฏิบัติการรักษาผู้ยาเสพติด (4) ร่วม ติดตามและประเมินผล และ (5) การดูแลระยะยาวหลังการรักษา

2. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ได้ พบว่า มี 3 ประเด็น คือ ประการแรก ปัญหาบุคลากร ผู้บริหารและบุคลากร ขาดความรู้

ความเข้าใจ และความตระหนักในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติงาน ทั้งยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานไม่ถูกต้องและเหมาะสม ประการที่สอง ปัญหาความร่วมมือ บุคลากร และประชาชน ไม่ยอมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน ทำให้การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลเกิดได้ค่อนข้างยาก ประเด็นที่สาม ปัญหาโครงสร้างและวิธีการทำงานของระบบราชการ ขั้นตอนการทำงานแบบระบบราชการมี ขั้นตอนที่ยุ่งยาก ยึดมั่นในหลักการและถือปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ทำให้บรรยากาศของการทำงานไม่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังยึดอยู่กับระบบอุปถัมภ์ค่อนข้างสูง มีการแทรกแซงทางการเมือง ซึ่งขัดแย้งกับหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอ และขาดแคลนอัตรากำลัง ทำให้บุคลากรแบกรับภาระงานที่มาก จึงไม่มีเวลามาสนใจเรื่องหลักธรรมาภิบาลมากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกิจ ตรีชนะ และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า (1) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านการวางแผน และ (3) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญได้แก่ ปัญหาบุคลากร ปัญหาการจัดสรรงบประมาณ ปัญหาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาเทคโนโลยี และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

3. แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด คือ (1) ต้องมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้หลักธรรมาภิบาล เช่น การฝึกอบรม จัดทำสื่อรณรงค์ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง (2) กำหนดเป็นนโยบายให้ชัดเจนให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน โดยกำหนดกรอบตัวชี้วัดธรรมาภิบาลเป็นตัวชี้วัดภาคบังคับ เพื่อให้ทุกหน่วยงานนำไปปฏิบัติ (3) พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น เช่น อบรมความรู้ในเรื่องกฎหมาย และระเบียบวิธีปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น (4) ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กรอบ

ของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแบบอย่างและแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร (5) กำหนดนโยบาย มาตรการ และกฎระเบียบต่าง ๆ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ (6) ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสม มีการ จัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน (7) มีมาตรการ และแนวทางในการป้องกันการ ทุจริตคอร์รัปชั่น ทั้งการเฝ้าระวัง การตรวจสอบ และการแจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้อง (8) บูรณาการ การทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระบบบำบัด พื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (9) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อในการบริหารจัดการระบบ บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ในหลากหลายช่องทาง และทำให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วารุณี ม่วงเอี่ยม และศุภสิทธิ์ เลิศบัวสิน (2564) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหาร จัดการกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่เขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า (1) การนำตัวผู้เสพมีข้อจำกัดทางเพศ สถานที่ และ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออาการหรือกลับมาเสพยาเสพติด (2) กระบวนการเข้ารับการบำบัดมี แนวปฏิบัติไม่หลากหลายก่อให้เกิดการเรียนรู้หลักเลียงโทษหนัก ขยายเครือข่ายยาเสพติด การ ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และ (3) การสำรวจและจัดสรรตามความต้องการในการ รับความช่วยเหลือ การคัดกรองที่หลากหลาย เพิ่มเจ้าหน้าที่และจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดสถานที่เฉพาะหรือสถานบำบัดที่เปิดรับผู้ป่วยได้ตลอดไม่ต้องรอนงบประมาณ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติด เป็นผลให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจะเป็น ประโยชน์ในการเสริมสร้างความรู้ ส่งเสริม และปรับปรุง โดยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย และ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สร้างกลไกเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงาน อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการจัดการ กับหน่วยงานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 จัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และสนับสนุนให้ผู้บริหารนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นผู้ติดยาเสพติด เช่น ออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ เพื่อให้บุคลากรไปปฏิบัติงาน

1.3 ส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นผู้ติดยาเสพติดในทุกรูปแบบ ทั้งการกำหนดนโยบาย การเสนอความคิด การตัดสินใจ การวางแผน การติดตาม และตรวจสอบการทำงาน

1.4 มีมาตรการกำกับดูแลการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมีการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบบำบัดพื้นผู้ติดยาเสพติดในแต่ละด้านอย่างเจาะจง

2.3 ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบว่าผลการวิจัยคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันกับการศึกษาครั้งนี้เพียงใด

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2545). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อสาธาภิบาลดินแดน.

กระทรวงยุติธรรม. (2561). ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 108/2557. เรียกใช้เมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.moj.go.th/view/50143>.

ธวัช ลาพินี. (2547). ระบบการบำบัดรักษายาเสพติดในประเทศไทย. สงขลา: โรงพยาบาล ธีญญารักษ์.

นิชภา คุณพระเนตร และคณะ. (2562). การสร้างธรรมาภิบาลในกระบวนการงบประมาณของกรุงเทพมหานคร. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่, 5(2), 253-254.

ถาวร ทันใจ. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์. เรียกใช้เมื่อ 12 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.fisheries.go.th>.

- ธานี วรภัทร์ และคณะ. (2563). นโยบายและมาตรการทางกฎหมายในการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด.
- นิภาวรรณ ตติยนันท์พร. (2564). การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. จังหวัดชัยภูมิ: โรงพยาบาลคอนสวรรค์.
- พระครูปลัดประวิทย์ วรธมโม และคณะ. (2564). การนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้กับการบริหารงานภาครัฐ. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 8(4), 35-36.
- พระครูวิมลภาณ รัชตมงคลชล. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมมาภิบาล. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 12(1), 91.
- พิภิกฏ ศรีชนะ และคณะ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี. Journal of Modern Learning Development, 6(2), 299-310.
- วารุณี ม่วงเอี่ยม และศุภสิทธิ์ เลิศบัวสิน. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. ชลบุรี: วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วลีรัตน์ แสงไชย. (2561). กระบวนการบำบัดผู้เสพยาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการคืนคน (เคย) ดี สู่การเป็นคนดีอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาภาคเหนือ. วารสารบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 11(2), 164.
- ศราวุฒิ ดาวกรงแก้ว. (2564). การใช้หลักธรรมมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์ TCI กลุ่มที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปี 2563-2567, 15(40), 149.
- ศิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร และโชติกา แก่นธिया. (2562). การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อนโยบายสาธารณะ. วารสารวิจัยวิชาการ, 2(1), 101.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). สถิติการบำบัด. นนทบุรี: ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- เสถียร เศรษฐสิทธิ์. (2559). เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่องหลักนิติธรรมกบัธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการบริษัทมหาชนในตลาดหลักทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่ว ประเทศ ประจำปี 2563. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

_____. (2564). ผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำปี พ.ศ. 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

Fayol, Henri. (1949). General and Industrial Management. London: Sir Isaac Pitman & Sons.